

Eetproblemen bij het jonge kind Begeleiding van kind én ouders

Isabelle Vogel, Hanna van Heerde en Debora Zinger

Workshop studiedag Yorneo 'In balans'

17 oktober 2019

Voedingsproblemen - eetproblemen

- Veel voorkomend
- Normale populatie 25-50% van de kinderen
- Bij kinderen met psychomotore retardatie of chronische ziekte 40-80%

- Is het er meer of zien we het meer?

Definities

Voedingsprobleem

Probleem gerelateerd aan de opname en vertering van voedsel (voedingsproces), dat spanning of bezorgdheid oproept bij het kind/de jongere of de ouders/verzorgers, maar waarbij de gezondheid of de groei van een kind of jongere niet wordt bedreigd. (Lanting e.a., NCJ, 2013).

Voedingsstoornis

Een stoornis in de opname en vertering van voedsel (voedingsproces) die zo langdurig of ernstig is dat de gezondheid, de groei en/of de (psychosociale) ontwikkeling van een kind of jongere wordt bedreigd. (Lanting e.a., NCJ, 2013).

Eetgedrag

De activiteiten van een kind of jongere die erop gericht zijn actief voedsel te verkrijgen en op te nemen. (Lanting e.a., NCJ, 2013).

Eetprobleem

Eetgedrag dat gerelateerd is aan het niet willen, kunnen, durven of mogen eten en/of drinken en dat spanning of bezorgdheid oproept bij het kind/de jongere en/of zijn ouders/verzorgers, maar de groei, de gezondheid en/of de (psychosociale) ontwikkeling van een kind of jongere niet bedreigt. (Lanting e.a., NCJ, 2013).

Eetstoornis

Eetprobleem dat, zonder aantoonbare actuele medische oorzaak, zo langdurig of ernstig is dat het de groei, de gezondheid en/of de (psychosociale) ontwikkeling van een kind of jongere bedreigt. (Lanting e.a., NCJ, 2013).

Failure to thrive

Kind dat niet in staat is voldoende te groeien. Het gaat hierbij om kinderen die wat betreft lengte en gewicht een afbuigende groeicurve laten zien. Veel van deze kinderen hebben een ontwikkelingsachterstand. Dit wordt verklaard door het feit dat langdurige ondervoeding invloed heeft op de ontwikkeling van het centrale zenuwstelsel en daarmee op de ontwikkeling van cognitie, motoriek, gedrag en taalontwikkeling (Engel-Hoek e.a., 2018).

Indeling eetproblemen

- Type I – pedagogische problemen
- Type II – extreem selectieve eters
- Type III – eetproblemen als gevolg van een lichamelijke ziekte
- Type IV – pathologische voedselweigering

Classificaties

- ARFID – avoidant restrictive food intake disorder

2013, DSM-V

- PFD – pediatric feeding disorders

Praktische indeling eetproblemen

- Voedselselectiviteit – 66%
- Weinig hongergevoel – 25%
- Angst voor eten – 1%

Resterende groep:

- Rumineren
- Pica

Milano et al. Curr Gastroenterol Rep 2019

Opvoedstijl ouders

- Responsief
- Controlerend/bepalend
- Toegeeflijk
- Verwaarlozend

Rijst met een prutje
Bloemkool
Broccoli

Filmpje

- <https://www.ad.nl/koken-en-eten/kinderen-klieren-aan-tafel-we-hebben-de-handdoek-in-de-ring-gegooid~aa226654b/>
- Wat zien jullie hier? Wat roept het bij je op?

Theoretische onderbouwing

Systeemgericht werken

Sociaal competentiemodel

Sociale leertheorie

Positief opvoeden

IMH

Specifieke interventies

Wat is Elker?

Elker Jeugdhulp & Onderwijs

Elker helpt ouders, kinderen, jongeren en scholen in Noord-Nederland bij complexe opgroei-, onderwijs- en opvoedvragen door de inzet van (hoog)specialistische hulp. Daarbij sluiten we aan bij wat er al is en wat goed gaat, en zetten we in overleg met de betrokkenen die hulp in die de grootste kans op verbetering biedt. Dit gebeurt zoveel mogelijk ambulantly. Indien nodig verzorgt Elker langdurige hulp en onderwijs, eventueel via beschermde behandel-, woon- en onderwijsplekken voor kinderen en jongeren. Want volgens Elker heeft 'elk kind het recht om positief, veilig en zo thuis mogelijk op te groeien en duurzaam deel te nemen aan onze maatschappij.

Zorgprogramma's

Hulp aan het gezin

Hulp bij stagnerende
ontwikkeling

Hulp bij crisis

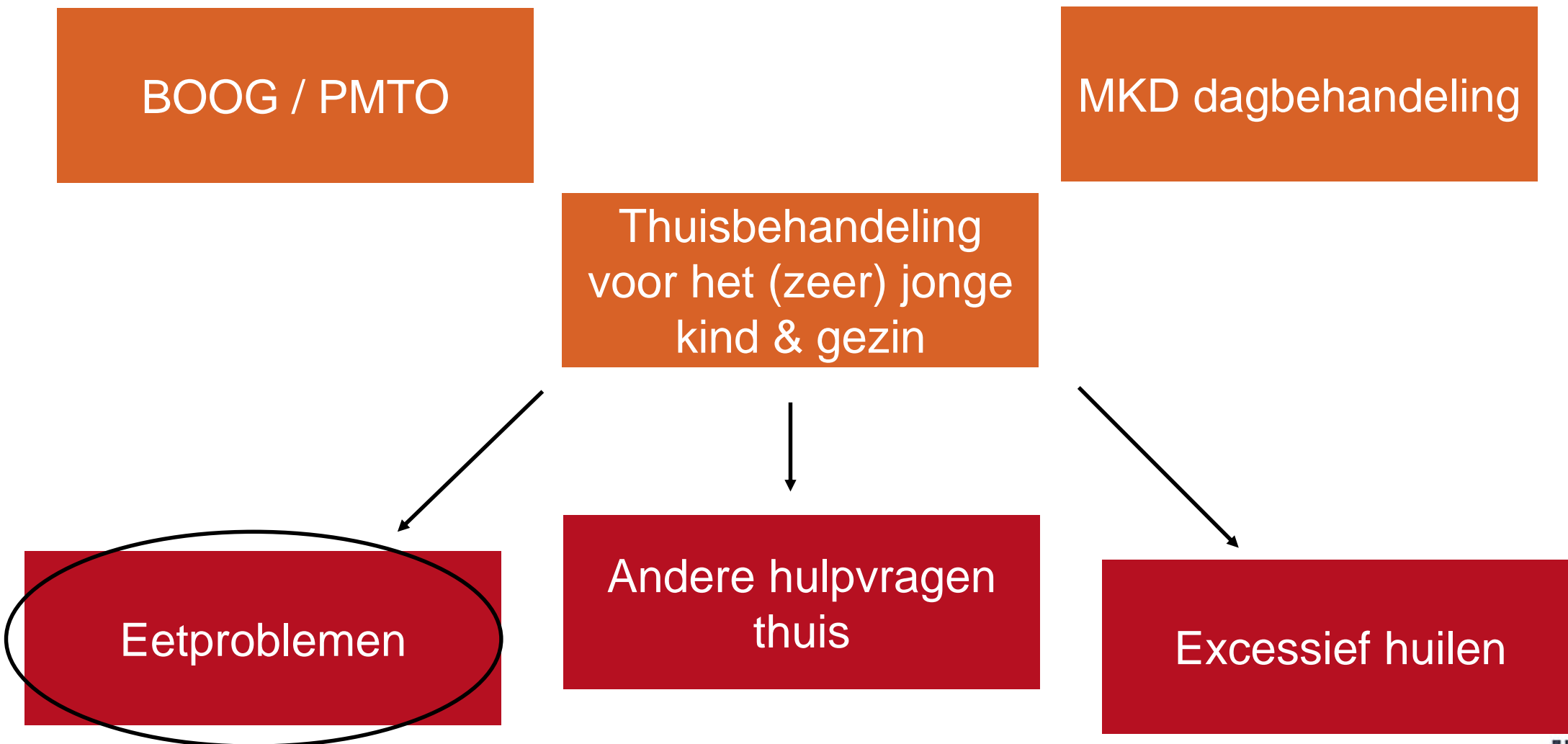
Hulp bij scheiding

Hulp bij trauma

Hulp via
onderaannemers

Welke hulp is nodig?

Hulp bij stagnerende ontwikkeling

Thuisbehandeling bij eetproblemen

- Verwijzing via kinderarts, huisarts, CJG/Wij-team
- Doelgroep
- Hulpvraag
- Inzet gericht op...

Een multidisciplinair team

- Ambulant hulpverleners
- Gedragswetenschapper
- Kinderarts
  - Contact met intra-murale kinderarts
- Logopedist Kinderpraktijk Groningen
- Overige disciplines op indicatie

Focus op het 'hoe' minder op het 'wat'

In de praktijk, bij ouders en kind thuis

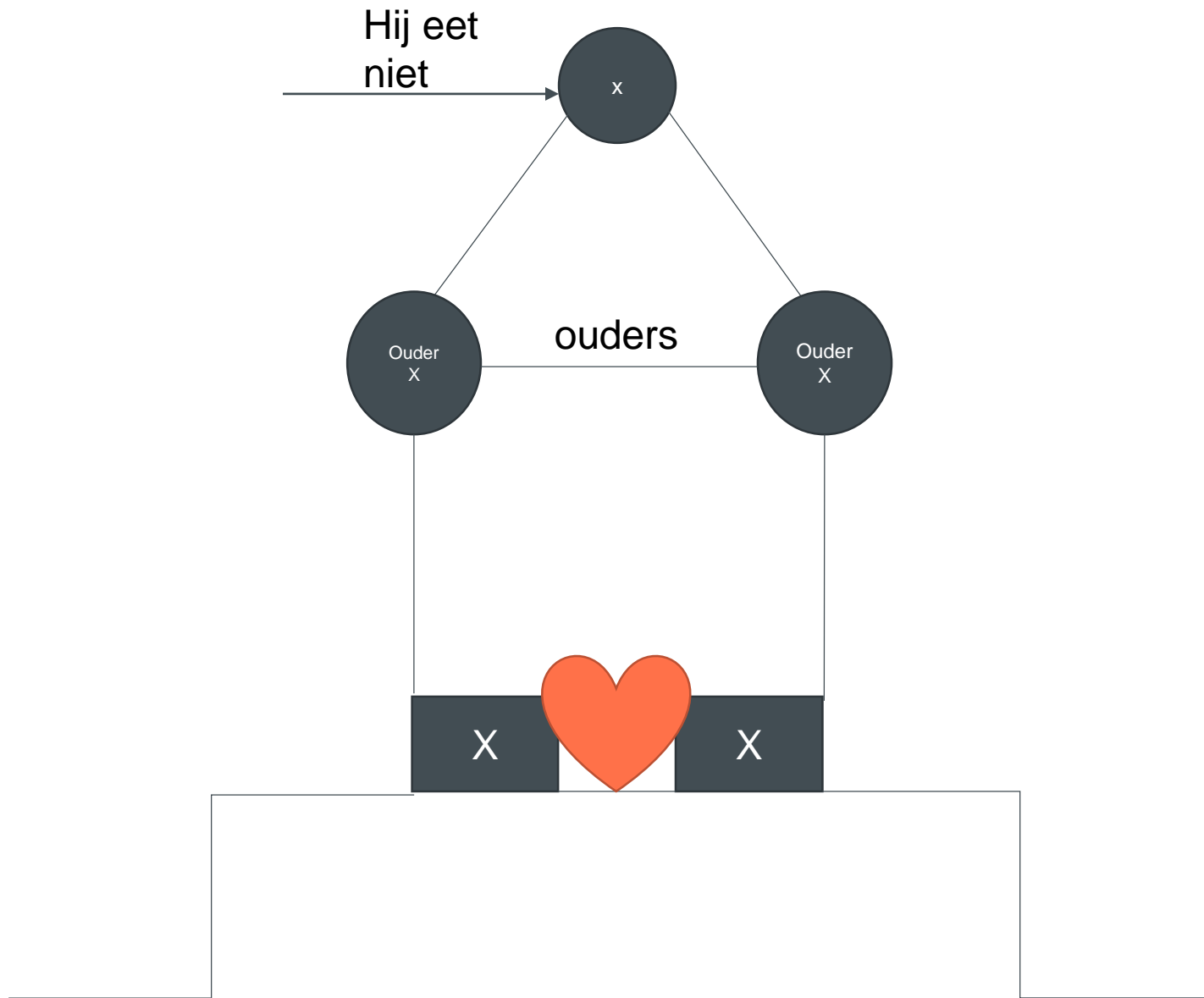

Wat doen we als ambulante hulpverleners

Als de 'gewone' opvoedingsadviezen rondom eten niet helpen

- Maatwerk in de thuissituatie
- Hulpvraag verduidelijken
- Erkenning geven!!
- Samen kijken naar wat al goed gaat
- Informatie verzamelen
  - eetdagboek bijhouden
  - observeren en filmen, ook op andere plekken waar het kind is (evt ook van een spelsituatie)
  - anamnese afnemen o.a. door vragenlijst
  - gesprekken

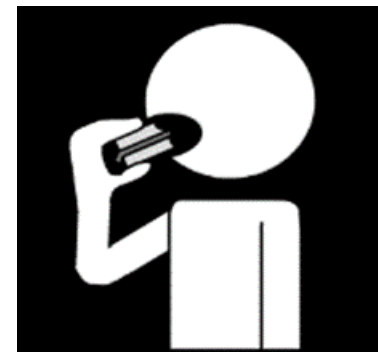
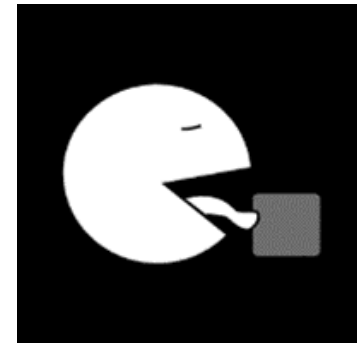
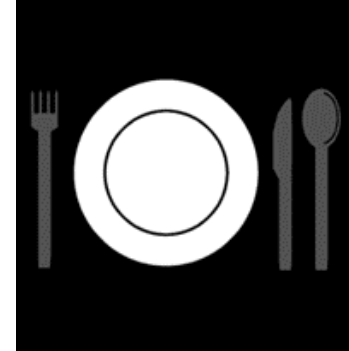

En dan...

- Samen met ouders behandelplan opstellen
- Ouders ondersteunen in het uitvoeren van het plan, waar mogelijk netwerk betrekken
- Gebruik maken van methode 'positief opvoeden' (gewenst gedrag positief bekrachtigen, instructie geven, hanteren van ongewenst gedrag)
- Waar nodig en passend inzetten van 'hapjes in stapjes plan'

Hapjes in Stapjes

- Stap 1 Er ligt een klein stukje op het bord
- Stap 2 Je gaat met de tong aan het stukje eten likken
- Stap 3 Het eten gaat in de mond , de mond even dicht en mag er uit in het servetje.

Hapjes in Stapjes

- Stap 4 Het eten gaat in de mond, er wordt gekauwd en mag in het servetje.

- Stap 5 Het eten wordt gekauwd en doorgeslikt.

Vragen??

